

جایگاه پلیس علمی در ادله اثبات دعوا بر اساس قانون مجازات اسلامی

نالف:

محمد رضا ابراهیمی نسب

کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی

WWW.KETABIR

۱۵۰۹۹۵۲

انتشارات طلایی

سرشناسه	: ابراهیمی نسب، محمدرضا، ۱۳۵۵ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: جایگاه پلیس علمی در ادله اثبات دعوا بر اساس قانون مجازات اسلامی / تالیف محمدرضا ابراهیمی نسب.
مشخصات نشر	: تهران: طلایی پویندگان دانشگاه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۴ ص.
شابک	: ۹۷۸۶۰۰۲۴۸۶۳۶۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: جرم‌یابی - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	: Criminal investigation - Law and legislation - Iran
موضوع	: ادله اثبات دعوا - ایران
موضوع	: Evidence, Demonstration - Iran
موضوع	: حقوق جزا - ایران
موضوع	: Criminal Law - Iran
رده بندی کنگره	: ۱۶ - ج ۱۲ - ۶۳۶ - KM۱
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۴۶۷۳۳

نام کتاب	: جایگاه پلیس علمی در ادله اثبات دعوا بر اساس قانون مجازات اسلامی
ناشر	: طلایی پویندگان
مؤلف	: محمدرضا ابراهیمی نسب (کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم شناسی)
صفحه‌آرایی و طراحی جلد	: علیرضا زمانی
چاپخانه - صحافی	: حمزه‌ای
لیتوگرافی	: دیرین نگار
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۶
شمارگان	: ۱۰۰ نسخه
قیمت	: ۱۰۰,۰۰۰ ریال
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۸-۶۳۶-۳

WWW.BOOKGOLDEN.IR

تهران - میدان انقلاب، مابین ۱۲ فروردین و منیری جاوید، خیابان شهید نظری
پلاک ۱۳۰ - طبقه پنجم غربی. تلفن: ۶۶۹۵۰۵۳۲ - ۶۶۹۵۰۶۳۷؛ تلفکس: ۶۶۹۷۱۲۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بی‌تردید تعالی علمی و فرهنگی کشور، بازتاب میزان تفکری است که فرهیختگان در مقام عمل به منصفه ظهور می‌رسانند و در این میان، مهم‌تر و حساس‌تر از همه، رسالت عالمان و علم‌اندوزان می‌باشد. لذا یکی از مسئولیت‌های مهم مراکز فرهنگی، نشر آثار علمی این عزیزان است. از اینرو انتشارات طلایی پویندگان دانشگاه بر آن است تا جهت ارتقاء سطح علمی و فرهنگی کشور به چاپ کتب مورد نظر اساتید و دانشجویان مبادرت نماید و عزیزانی که مایل به همکاری می‌باشند، می‌توانند با شماره‌های انتشارت تماس حاصل نموده و یا از طریق ایمیل Bookgolden2@gmail.com با ما در تماس باشند.

با این امید که به واسطه استمرار فعالیت‌ها، انتشاراتی، بتوان گامی در راه رشد و بالندگی فرهنگی کشور عزیزمان برداشت.

با سپاس از فرهیختگان و دوست‌داران علم

انتشارات طلایی پویندگان دانشگاه

چکیده

فصل اول: کلیات و مفاهیم ادله اثبات دعوا از دیدگاه پلیس علمی

۱-۱- کلیات

۱-۱-۱- مقدمه

۱-۱-۲- بیان مسأله

۱-۱-۳- اهمیت موضوع

۱-۱-۴- سوالات پیشین

۱-۱-۵- فرضیات پژوهش

۱-۱-۶- سابقه پژوهش

۱-۱-۷- اهداف و کاربردهای پژوهش

۱-۱-۸- جنبه نوآوری پژوهش

۱-۱-۹- روش پژوهش

۱-۲- مفاهیم ادله اثبات دعوا از دیدگاه پلیس عام

۱-۲-۱- پلیس علمی همبندی در اهداف کشف جرم

۱-۲-۱-۱- پلیس و مفاهیم آن در نگرشی عام

۱-۲-۱-۲- مفهوم ضابط دادگستری

۱-۲-۱-۱-۱- ضابط عام

۱-۲-۱-۱-۱-۱- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

۱-۲-۱-۱-۱-۲- ضابط خاص

۱-۲-۱-۱-۱-۳- رؤسا، معاونان و مأموران زندان نسبت به امور مربوط به زندانیان

۱-۲-۱-۱-۱-۴- مأموران وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه و مأمورین نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

۱-۲-۱-۱-۲- سایر نیروهای مسلح به موجب قانون

۱-۲-۱-۲-۱- نوآوری های قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ در خصوص ضابطان دادگستری

۱-۲-۱-۱-۲-۱- کارت ویژه ضابطین دادگستری

۱-۲-۱-۱-۲-۲- پلیس ویژه اطفال و نوجوانان

۱-۲-۱-۱-۲-۳- ضابطین ویژه بانوان و افراد نابالغ

۱-۲-۱-۱-۳-۱- اطلاع به دادستان یا قاضی کشیک خارج از وقت اداری

۱-۲-۱-۱-۳-۲- اختیارات تعریف شده برای ضابطین در قانون جدید

۱-۲-۱-۱-۳-۳- تکالیف ضابطین دادگستری در امور کیفری

۱-۲-۱-۱-۳-۴- وظیفه ضابط در قبایل جرم مشهود

۱-۲-۱-۱-۳-۵- ارتباط ضابط دادگستری و پلیس

۱-۲-۱-۲- رویکرد خاص به آن

۴۲	۱-۲-۱-۲-۱- پلیس علمی
۴۳	۱-۲-۲-۲-۱- کارشناسان علمی کشف جرم
۴۵	۱-۲-۲-۲- مفهوم ادله در مقام ثبوت و اثبات جرم
۴۵	۱-۲-۲-۱- مفهوم دلیل
۴۵	۱-۲-۲-۱- مفهوم لغوی و اصطلاحی دلیل
۵۰	۱-۲-۲-۲- قواعد جاری در ماهیت دلیل
۵۳	۱-۲-۲-۲- مفهوم ادله اثبات دعوا
۵۳	۱-۲-۲-۲-۱- ادله اثبات دعوا در فقه
۵۷	۱-۲-۲-۲-۲- مفهوم ادله اثبات دعوا در حقوق موضوعه
۵۷	۱-۲-۲-۲-۲-۱- ادله اثبات دعوا در جرایم کیفری
۵۹	۱-۲-۲-۲-۲-۱- ادله اثبات دعوا در دعاوی حقوقی
۶۳	فصل دوم: گونه ها و تاریخچه ادله در پلیس علمی
۶۳	۱-۲-۱- گونه ها و تاریخچه پلیس علمی کشف جرم
۶۳	۱-۲-۱-۱- تاریخچه پلیس در کشف علمی جرم
۶۷	۱-۲-۲- مصادیق پلیس درگیر در کشف جرم
۶۸	۱-۲-۱-۲- پلیس درگیر در مقدمات و تشکیل پرونده
۷۱	۱-۲-۲-۱- پلیس حرفه ای و کشف علمی جرم
۷۵	۱-۲-۳- پلیس در بازخورد یا قانون احترام به آزادی‌های مشروع - نقش شهروندی (مقدماتی و حرفه‌ای)
۷۹	۱-۲-۲- گونه‌ها و تاریخچه ادله اثبات در فرایند کشف جرم
۷۹	۱-۲-۲- تاریخچه ادله اثبات در کشف جرم
۸۰	۱-۲-۲- گذری تاریخی بر ادله اثبات در دعاوی کیفری
۸۰	۱-۲-۲-۱- نظام ادله قانونی
۸۱	۱-۲-۲-۲- نظام ادله معنوی
۸۲	۱-۲-۲-۳- نظام ادله علمی
۸۴	۱-۲-۲- نقش ادله اثبات در دعاوی با رویکرد دوره معاصر
۸۶	۱-۲-۲- گونه های ادله اثبات در کشف جرم
۸۶	۱-۲-۲-۱- اقرار
۸۸	۱-۲-۲-۲- شهادت
۹۰	۱-۲-۲-۳- سوگند و قسامه
۹۲	۱-۲-۲-۴- علم فاضلی
۹۷	فصل سوم: ادله ماهوی و مقررات شکلی در بازخورد با پلیس علمی
۹۷	۱-۳- ادله ماهوی و نقش پلیس علمی در اتخاذ آن

- ۹۷ ۱-۱-۳- ارتباط پلیس علمی و ادله ماهوی اثبات جرم
- ۱۰۰ ۱-۱-۳- جایگاه پلیس علمی در کشف جرم با توجه به ادله شرعی
- ۱۰۴ ۱-۲-۱-۳- آیت
- ۱۰۶ ۲-۲-۱-۳- سنت
- ۱۰۸ ۳-۲-۱-۳- اجماع
- ۱۰۹ ۴-۲-۱-۳- سیره عقلاء
- ۱۱۱ ۴-۳- مقررات شکلی و نقش پلیس علمی در آن
- ۱۱۲ ۱-۲-۳- کفایت ادله اثبات دعوا در مرحله تحقیقات مقدماتی
- ۱۱۶ ۱-۱-۲-۳- تحقیقات مقدماتی و مقررات علمی حاکم بر آن در اعمال روش‌های خاص پلیسی
- ۱۲۰ ۲-۱-۲-۳- از بازجویی تا ارسال پرونده به دادگاه
- ۱۲۳ ۲-۲-۳- گذر شیوه‌های سنتی در کشف جرم و نمود پلیس علمی
- ۱۳۱ **فصل چهارم: ادله ماهوی استدلالات شکلی در شیوه‌های پلیس علمی**
- ۱۳۱ ۱-۴- تشریفات تمسک به ادله اثبات جرم در کشف جرم توسط پلیس علمی
- ۱۳۲ ۱-۱-۴- مقررات ماهوی با توجه به قانون اساسی و اسلای
- ۱۳۳ ۲-۱-۴- مقررات شکلی با توجه به قانون آیین دادرسی کیفری
- ۱۳۵ ۲-۴- شرایط ادله اثبات دعوا در فرایند کشف جرم و نقش پلیس علمی در آن
- ۱۳۶ ۱-۲-۴- ادله قائم به شخص
- ۱۳۶ ۱-۱-۲-۴- اقرار
- ۱۳۸ ۲-۲-۴- سوگند
- ۱۴۱ ۲-۲-۴- دلایل انجام گرفته توسط شخص ثالث
- ۱۴۱ ۱-۲-۲-۴- شهادت
- ۱۴۴ ۲-۲-۲-۴- قسامه
- ۱۴۵ ۳-۲-۲-۴- علم قاضی
- ۱۴۸ ۱-۳-۲-۲-۴- امارات قضایی
- ۱۴۹ ۲-۳-۲-۲-۴- معاینه محلی و تحقیق محلی
- ۱۵۱ ۳-۳-۲-۲-۴- کارشناسی
- ۱۵۴ ۴-۳-۲-۲-۴- اختیار قاضی و اشتباهات قضایی مبتنی بر دلایل غیر واقعی
- ۱۵۷ ۳-۳-۴- پلیس علمی و نقش آن در کاربرد هر یک از ادله قائم به شخص و شخص ثالث
- ۱۶۹ **فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها**
- ۱۶۹ ۱-۵- نتیجه‌گیری
- ۱۷۵ ۲-۵- پیشنهادها
- ۱۷۷ منابع و مآخذ

چکیده

در حقوق کیفری با دو نوع از ادله روبرو هستیم. ادله قانونی که در قالب اقرار، شهادت و... دسته بندی می‌گردد و دیگری ادله علمی که به صورت تمهیدی ابزاری، در دست پلیس علمی و مصادیقی از این قبیل قرار دارد. برای اینکه بتوانیم اولویت هر یک از این دو نوع ادله را در کشف جرم مورد واکاوی قرار دهیم، بایست به سؤالات و فرضیات رجوع نماییم. کتاب حاضر را بر شاکله چند سؤال بنیادین استوار نمودیم که این سؤالات و فرضیات آن، جان مایه رهیافتی است که ماحصل پژوهش از آن منتج می‌گردد. علی‌ای حال گفتنی است سؤال نخست در پی پاسخگویی به این مسأله می‌باشد که پیشرفت‌ها و نظرات پلیس علمی در کشف جرم مرتب می‌باشد یا خیر؟ که با دقت نظر در مقررات و قوانین جاری، فرضیه این سؤال که در مقام پاسخ مثبت بود اثبات در داده است. در سؤال دوم جایگاه پلیس علمی مورد پرسش قرار گرفته است و همانطور که در فرضیه مراد به شده، در مرحله دلایل علمی می‌باشد. بر اساس فرضیه سوم، قانون‌گذار صراحتاً از پلیس علمی سخن نکرده است اما با ذکر مصادیق در قوانین ماهوی و شکلی به آن پرداخته است؛ این تلقی، از پرسش سه‌گانه پلیس علمی در قانون بدست آمده است. در نهایت نیز بر طبق سؤال چهارم و متعاقب آن فرضیه این سؤال، نقش و عملکرد پلیس علمی در کنار سیستم قضایی مثبت ارزیابی می‌گردد. بنابراین اگر بخواهیم اولویت هر یک از ادله قانونی و علمی را در کشف جرم بر اساس قوانین موجود ارزشیابی کنیم، باید اذعان کرد با توجه به سؤالات و فرضیات بیان شده، هر دو نوع ادله در کنار هم و موازی در سیستم قضایی کشور باید مورد استفاده قرار گیرد. ضمناً این واقعیت در خصوص ادله نبایست فراموش شود که، به فراخور نوع جرم می‌توان ارزش اثباتی هر یک از ادله را تحلیل نمود. به هر حال نگارنده در این پژوهش که به صورت توصیفی و استفاده از روش تحلیلی بر مبنای نظرات حقوقدانان و همچنین مقررات و قوانین داخلی صورت گرفته؛ تلاش نموده علاوه بر بررسی مواد ماهوی ادله اثبات در قانون جدید مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۹۲)، به موادی که در این راستا مد نظر بوده و مؤثر در بحث می‌باشد، در آیین دادرسی کیفری نیز بپردازد. مضافاً اینکه با توجه به تحلیل‌های مواد مربوطه، باید اذعان داشت فرضیات تحقیق اثبات گردیده است.

واژگان کلیدی:

پلیس علمی؛ کشف علمی جرم؛ ادله اثبات دعوا؛ اماره؛ اهل خبره.